ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 07.04.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

86.

Zákon

zo dňa 23. marca 1949

o prísažných hájnikoch na ochranu lesov, poľného majetku, poľovníctva, rybárstva a vôd a vodných diel.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1

Prísažnými hájnikmi (prísažnou strážou) podľa tohto zákona sa rozumejú osoby, ktoré boly podľa predpisov o ochrane lesov, poľného majetku, poľovníctva, rybárstva a vôd a vodných diel ustanovené na ochranu niektorého z týchto majetkov a složily prísahu.

§ 2

(1) Za prísažného hájnika môže byť ustanovená a do prísahy vzatá, pokiaľ tomu nebráni niektorý z dôvodov, uvedených v § 3, ods. 1, osoba, ktorá

a) dosiahla 18 rokov,

b) je československým občanom,

c) je štátne spoľahlivá,

d) je telesne a duševne spôsobilá,

e) preukázala znalosť povinností a práv prísažného hájnika, vyplývajúcich z tohto zákona a z príslušných predpisov o ochrane majetkov, uvedených v § 1.

(2) Za preukaz znalosti podľa odseku 1, písm. e) sa považuje vysvedčenie o úspešnej návšteve niektorej lesníckej, hájnickej alebo rybárskej školy alebo o úspešne vykonanej lesníckej skúške alebo skúške pre strážcov zveri alebo skúške z poľovníctva. Inak sa preukazuje znalosť podľa odseku 1, písm. e) ústnou skúškou, ktorá sa skladá na okresnom národnom výbore.

§ 3

(1) Za prísažného hájnika nemôže byť ustanovená a do prísahy vzatá osoba, ktorá bola právoplatne odsúdená

a) pre ktorýkoľvek zločin alebo prečin alebo pre priestupok, spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných alebo spáchaný strelnou zbraňou,

b) pre niektorý z trestných činov, uvedených v §§ 48, 52, 58 až 60 zákona zo dňa 18. decembra 1947, č. 225 Sb., o poľovníctve,

c) pre nedovolené držanie zbrane alebo

d) pre poľný alebo lesný priestupok správny, pokiaľ od vykonania trestu na slobode alebo od zaplatenia peňažného trestu neuplynula lehota dlhšia než tri roky.

(2) Krajský národný výbor môže z dôvodov osobitného zreteľa hodných povoliť výnimky z ustanovenia odseku 1.

§ 4

(1) Tá istá osoba môže byť ustanovená za prísažného hájnika a vzatá do prísahy pre jedného alebo viac zamestnávateľov alebo pre niekoľko odvetví ochrannej služby alebo pre niekoľko služobných obvodov (§ 6, ods. 2).

(2) Zamestnanci podnikov „Československé štátne lesy, národný podnik“, „Československé štátne majetky, národný podnik“ a zamestnanci lesov a majetkov vo vojenskej správe môžu byť ustanovení za prísažných hájnikov a do prísahy vzatí pre všetky odvetvia ochrannej služby a pre celý obvod podniku.

§ 5

(1) Zamestnávateľ, ktorý chce ustanoviť prísažného hájnika, musí žiadať, aby ustanovenie bolo schválené okresným národným výborom a aby navrhnutá osoba bola vzatá do prísahy.

(2) Miestne príslušný je okresný národný výbor, v ktorého obvode je služobný obvod prísažného hájnika (§ 6, ods. 2). Ak je tento obvod v obvode niekoľkých okresných národných výborov, je príslušným okresný národný výbor, v ktorého obvode má prísažný hájnik svoje bydlisko.

(3) Ak zistí okresný národný výbor, že sú splnené podmienky, uvedené v § 2, schváli ustanovenie príslušného hájnika a vezme ho do prísahy.

§ 6

(1) Prísaha zneje takto:

„Prísahám, že budem verný Československej republike a jej ľudovodemokratickému zriadeniu, že budem ochrannú službu mne prikázanú vykonávať s najväčšou starostlivosťou a že budem majetok, ktorého ochrana je mi sverená, svedomite ochraňovať proti všetkým útokom, že všetku škodu na chránenom majetku, ktorú zistím, ihneď budem hlásiť a že sa budem vystríhať akéhokoľvek prekročenia svojich oprávnení.“

(2) O schválení ustanovenia za prísažného hájnika a o vzatí do prísahy vydá okresný národný výbor osvedčenie, ktorého vzor vyhlási Ministerstvo pôdohospodárstva po dohode s Ministerstvom vnútra v Úradnom liste. V osvedčení musí byť vyznačený územný obvod, prikázaný prísažnému hájnikovi na výkon ochrannej služby (služobný obvod), a uvedené zbrane, ktoré smie prísažný hájnik držať a nosiť. Osvedčenie nahradzuje zbrojný pas na tieto zbrane. Prísažný hájnik musí mať osvedčenie pri výkone služby so sebou a na požiadanie sa ním preukázať.

(3) Okresný národný výbor vedie soznam prísažných hájnikov, v ktorom sa vyznačujú krstné meno a priezvisko, povolanie a bydlisko prísažného hájnika, druh ochrannej služby, služobný obvod, dátum složenia prísahy, oprávnenie na držanie a nosenie zbraní a zamestnávateľovo meno a bydlisko.

§ 7

Zamestnávateľ je povinný urobiť oznámenie okresnému národnému výboru do 8 dní:

a) ak sa zmení služobný obvod prikázaný prísažnému hájnikovi alebo druh ochrannej služby mu prikázanej alebo

b) ak ustanovil za prísažného hájnika osobu, ktorá už koná ako prísažný hájnik službu pre iného zamestnávateľa.

Zamestnávateľ musí zároveň predložiť osvedčenie na vykonanie opravy alebo doplnenie.

§ 8

Ak zistí okresný národný výbor, že nie sú splnené podmienky pre ustanovenie prísažného hájnika podľa § 2 alebo že tu neboly v čase ustanovenia, vyhlási osvedčenie za neplatné.

§ 9

(1) Ak bolo osvedčenie vyhlásené za neplatné podľa § 8 alebo ak prestal prísažný hájnik vykonávať ochrannú službu z iného dôvodu, je povinný bezodkladne odovzdať osvedčenie zamestnávateľovi. Zamestnávateľ je povinný odovzdať osvedčenie okresnému národnému výboru, po prípade oznámiť zároveň, že prísažný hájnik prestal vykonávať ochrannú službu pre neho. Ak prestane prísažný hájnik vykonávať ochrannú službu len pre niektorého z viac zamestnávateľov, je povinný oznámiť to okresnému národnému výboru a predložiť osvedčenie na vykonanie opravy.

(2) Ak má byť za prísažného hájnika ustanovená osoba, ktorá bola už raz za prísažného hájnika ustanovená a složila prísahu, neberie sa v takom prípade znovu do prísahy. Postačí opätné vydanie osvedčenia okresným národným výborom.

§ 10

(1) Prísažný hájnik môže pri výkone ochrannej služby vo svojom služobnom obvode zadržať len

1. osobu, ktorú pristihne pri trestnom čine, spáchanom na majetku, na ktorého ochranu bol ustanovený,
   a) ak mu nie je známa a ak sa nemôže jej totožnosť ihneď spoľahlivo zistiť, alebo
   b) ak sa mu protiví pri výkone jeho služby, alebo
   c) ak spôsobila značnú škodu;
2. neznámu osobu, podozrivú zo spáchania trestného činu na majetku, na ktorého ochranu bol ustanovený, ak sa nemôže jej totožnosť ihneď spoľahlivo zistiť.

(2) Ak sa dá osoba, ktorá môže byť podľa odseku 1 zadržaná, na útek, môže ju prísažný hájnik stíhať a zadržať i mimo svojho služobného obvodu.

(3) Ak vznikne podozrenie, že zadržaná osoba má u seba predmety, ktorými bol spáchaný trestný čin na majetku, na ktorého ochranu bol prísažný hájnik ustanovený, alebo predmety, ktoré slúžia na spáchanie takého trestného činu alebo z neho pochádzajú, môže prísažný hájnik vykonať prehľadanie šatstva a predmetov, ktoré má zadržaná osoba u seba, a tieto predmety odobrať.

(4) Prísažný hájnik je povinný predviesť zadržanú osobu bezodkladne miestnemu národnému výboru alebo bezpečnostným orgánom a odovzdať im odobrané veci.

§ 11

(1) Prísažný hájnik smie pri výkone služby v nevyhnutne potrebnej miere použiť zbraň, dbajúc na opatrnosť podľa okolností potrebnú, len v prípade nevyhnutnej obrany, aby odvrátil bezprávny útok, vedený proti jeho osobe alebo bezprostredne mu hroziaci alebo útok na život inej osoby.

(2) Na použitie sú pripustené všetky sečné, bodné a strelné zbrane, ktoré sú obvyklé vo verejnej bezpečnostnej službe, pokiaľ je prísažný hájnik na držanie a nosenie takých zbraní oprávnený (§ 6, ods. 2).

§ 12

Prísažný hájnik je povinný zistiť priame následky použitia zbrane ihneď, len čo sa to môže stať bez ohrozenia jeho alebo inej osoby. Poranenému treba, pokiaľ možno, poskytnúť prvú pomoc. O použití zbrane treba bezodkladne upovedomiť bezpečnostné orgány, ako aj zamestnávateľa prísažného hájnika.

§ 13

Žiadosti o schválenie ustanovenia za prísažného hájnika a osvedčenia o vzatí do prísahy sú oslobodené od poplatkov a dávok za úradné úkony vo veciach správnych.

§ 14

Osoby, ktoré boly ustanovené za prísažných hájnikov a vzaté do prísahy podľa doterajších predpisov, sa považujú za prísažných hájnikov podľa tohto zákona. Zamestnávatelia týchto osôb sú povinní do 30 dní od začiatku účinnosti tohto zákona predložiť okresnému národnému výboru doterajšie osvedčenie a požiadať o vydanie osvedčenia podľa tohto zákona.

§ 15

Ustanovenia zákona zo dňa 22. januára 1948, č. 12 Sb., o vonkajšom označení prísažnej stráže, určenej na ochranu lesov, poľného majetku, poľovníctva a rybárstva, platia i pre prísažných hájnikov, ustanovených na ochranu vôd a vodných diel.

§ 16

(1) Konania a opomenutia, priečiace sa ustanoveniam tohto zákona, sa trescú, pokiaľ nejde o čin trestný súdne, ako správny priestupok pokutou do 20.000 Kčs alebo väzením (zatvorením) do jedného mesiaca alebo oboma týmito trestami. Zároveň s pokutou sa vymeria pre prípad nevymožiteľnosti náhradný trest väzenia (zatvorenia) podľa miery zavinenia do jedného mesiaca. Ak sa uložia oba tresty zároveň, nesmie trest na slobode spolu s náhradným trestom za nevymožiteľnú pokutu robiť viac ako jeden mesiac.

(2) Trestným rozhodnutím môžu byť veci, ktorými sa trestný čin spáchal alebo ktoré boly určené na jeho spáchanie, vyhlásené za prepadnuté v prospech štátu.

§ 17

(1) Zrušuje sa platnosť, po prípade používateľnosť predpisov, ktoré odporujú tomuto zákonu, najmä ustanovenia

1. § 52, ods. 4 a §§ 53 až 58 cis. patentu zo dňa 3. decembra 1852, č. 250 r. z., ktorým sa vydáva nový lesný zákon,
2. nariadenia zo dňa 2. januára 1854, č. 4 r. z., o vzatí do prísahy ochranného personálu lesného a dozorného personálu poľovníckeho pre poľovnícku službu,
3. nariadenia zo dňa 1. júla 1857, č. 124 r. z., o požiadavkách pre vzatie do prísahy pre ochrannú službu lesnú a poľovnícku,
4. zákona zo dňa 16. júna 1872, č. 84 r. z., o úradnom postavení strážneho personálu, ustanoveného na ochranu jednotlivých odvetví pôdohospodárstva,
5. §§ 20 až 27, 29 a 30 zákona zo dňa 12. októbra 1875, č. 76 čes. z. z., o ochrane poľného majetku,

6. §§ 19 až 25, 28 a 29 zákona zo dňa 13. januára 1875, č. 12 mor. z. z., o ochrane poľného majetku,
7. §§ 18 až 24, 27 a 28 zákona zo dňa 30. júna 1875, č. 21 slez. z. z. o ochrane poľného majetku,
8. § 178, ods. 2 zák. čl. XXIII/1885, o vodnom práve,
9. § 70, druhej vety vodného zákona, v znení prílohy vládneho nariadenia zo dňa 7. augusta 1942, č. 305 Sb.,
10. §§ 37 až 40 zák. čl. XXXI/1879, o lesnom zákone, a nariadenia č. 72.086/1895 F.M.,
11. §§ 76 až 86 a 96 zák. čl. XII/1894, o poľnom hospodárstve a poľnej polícii, a §§ 76 až 86 vykonávacieho nariadenia č. 48.000/1894 F.M.,
12. zákona zo dňa 1. mája 1896, č. 53 mor. z. z., o požiadavkách na potvrdenie a vzatie do prísahy strážneho personálu, ustanoveného na ochranu pôdohospodárstva, a
13. vládneho nariadenia zo dňa 20. augusta 1942, č. 311 Sb., o ochrannej službe poľovníckej.

(2) Ustanovenia § 30 zák. č. 225/1947 Sb. zostávajú nedotknuté.

§ 18

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister pôdohospodárstva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Ďuriš v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.